

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Werkzaamheden Smakkelaarspark en invloed op OV
Datum	1 oktober 2024
Documentnummer	UTSP-2047802382-1271
Van	Jantien van der Vet
Telefoonnummer	+31 6 23401103
E-mailadres	jantien.van.der.vet@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	MOB
Team	TPM
Portefeuillehouder	Van Schie
Bijlagen	geen

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Direct ten noorden van Station Utrecht Centraal (hierna: CS), komt het woningproject Smakkelaarspark. Deze ontwikkeling is van groot belang voor de stad; het project geeft een impuls aan de woningmarkt en voorziet in binnenstedelijke groene ruimte. De exacte datum van start bouw is nog niet bekend, wel vinden er sinds augustus voorbereidende werkzaamheden plaats. Vanwege de bouwactiviteiten wordt het openbaar vervoer (hierna: OV) op het Smakkelaarsveld gedurende 2,5 jaar (zomer 2024 tot eind 2026) verstoord. De route van het OV via het Smakkelaarsveld en de Leidseveertunnel is één van de meest belangrijke in de stad en regio; de hinder voor het OV is daarom hoe dan ook significant te noemen.

In deze brief informeren wij u over hoe de hinder voor het OV zoveel mogelijk beperkt wordt en welke afspraken hierover gemaakt zijn. In verschillende perioden zal de hinder anders zijn; in overleg met de verschillende betrokken partijen - de gemeente Utrecht (hierna: de gemeente), de ontwikkelaar, de aannemer, de vervoerder en de provincie Utrecht (hierna: de provincie) - is ervoor gekozen de hinder zo voorspelbaar mogelijk te maken. Ondanks deze inspanningen zal de OV-reiziger in de stad Utrecht en de regio de impact van dit project hoe dan ook voelen. De afspraken tussen de gemeente, de provincie en de ontwikkelaar hierover zijn vastgelegd in een overeenkomst.

Inleiding:

In het stationsgebied van de gemeente Utrecht wordt het Smakkelaarspark ontwikkeld. Deze ontwikkeling voorziet in extra woningen en commerciële ruimtes, ook krijgt de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls. Er worden in totaal 167 woningen gerealiseerd. Deze ontwikkeling is een impuls voor de woningmarkt en het stationsgebied en daarmee voor de gemeente en de provincie ook van groot belang. Wanneer de bouw van de ontwikkeling Smakkelaarspark straks start, en ook tijdens de voorbereidende werkzaamheden, heeft dit gedurende een lange periode een grote impact op het OV. Dit heeft gevolgen voor onze reizigers. Het gaat over langdurige stremmingen op de aorta van het OV in de provincie, waardoor dit grote impact heeft op de exploitatie en de kwaliteit van het OV in de stad en de regio.

Met de gemeente, de vervoerders en de ontwikkelaar is de afgelopen tijd intensief overleg geweest om de impact op het OV zo veel mogelijk te beperken.

Vanwege de bouwactiviteiten zal het OV op het Smakkelaarsveld gedurende 2,5 jaar in hoge mate gehinderd worden. De route van het OV via het Smakkelaarsveld en de Leidseveertunnel is een van de meest belangrijke OV-routes in de stad en regio. De provincie en de gemeente doen hun uiterste best om de hinder voor het OV zoveel mogelijk te beperken. Hiertoe zijn, in intensieve samenwerking met de ontwikkelaar, de aannemer en de vervoerder, kaders afgesproken waarbinnen de bouw kan plaatsvinden. Deze kaders zorgen ervoor dat de hinder voor het OV zoveel mogelijk beperkt wordt voor gebruikers en voor de omgeving. Desalniettemin zal de hinder voor de OV-reiziger in de stad Utrecht, maar ook daarbuiten, wel gevoeld worden. Deze kaders zijn vastgelegd in een overeenkomst tussen de provincie, de gemeente en de ontwikkelaar.

Sinds eind augustus 2024 voert de aannemer alvast voorbereidende werkzaamheden uit. De busbaan wordt verlegd en het bouwterrein wordt ingericht. Dit leidt tot hinder voor het OV, met name in de herfstvakantie.

In deze brief lichten wij de kaders voor de bouw en de verwachte hinder voor het OV op hoofdlijnen toe.

Toelichting:

De hinder is op te delen in twee periodes: het eerste jaar (zomer 2024 tot en met zomer 2025) met onregelmatige hinder. Daarna een periode met stabielere hinder (met een doorlooptijd van 1,5 jaar). Uiteraard staan wij positief tegenover de ontwikkeling van het Smakkelaarspark. Wij zien echter ook dat dit tot significante hinder bij de reiziger zal leiden. De hinder is niet helemaal te voorkomen. Samen met de betrokken partijen is ernaar gestreefd om de hinder wel zoveel mogelijk te beperken, of, waar dat lastig gaat worden, de hinder zo voorspelbaar mogelijk te maken. Hierbij ligt de nadruk op een tijdige en goede communicatie naar onze reizigers.

Onregelmatige hinder gedurende het eerste jaar (tot zomer 2025):

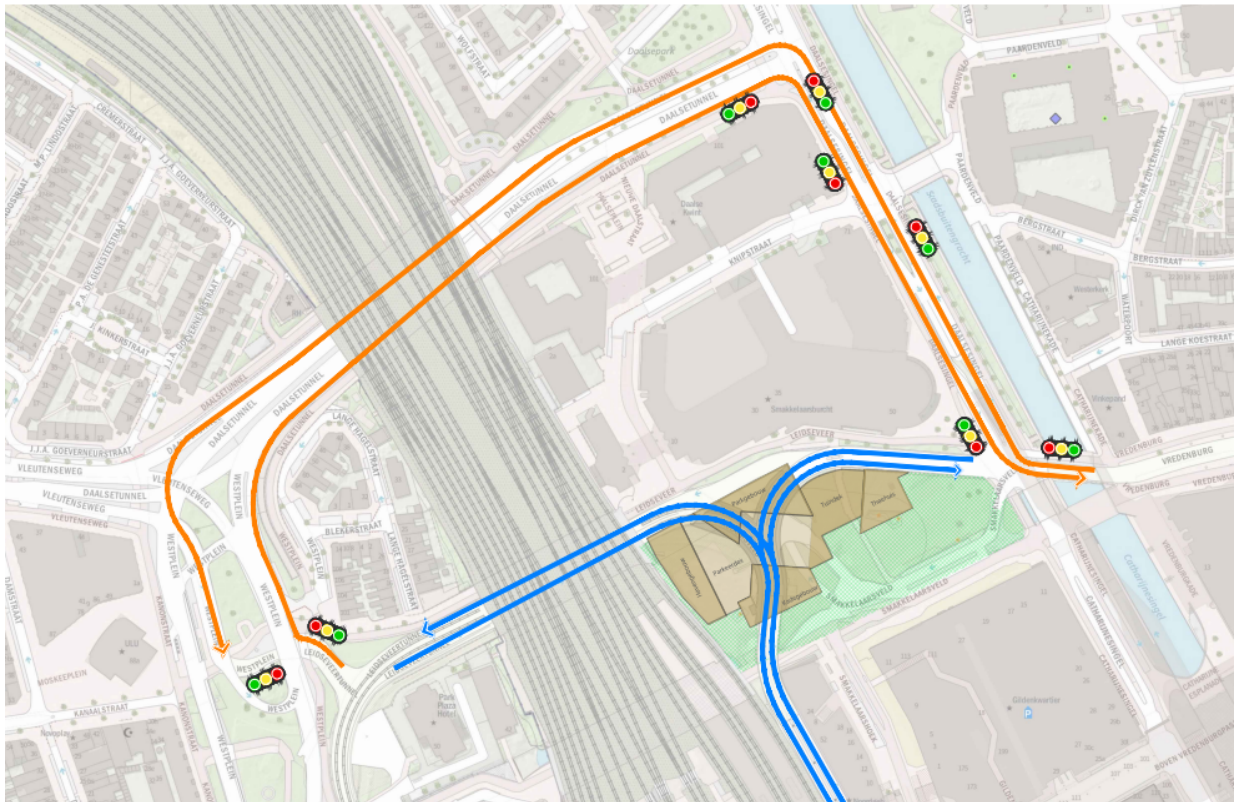
- De eerste werkzaamheden hebben reeds aan het einde van de afgelopen zomervakantie plaatsgevonden. De hinder voor het OV is relatief beperkt geweest;
- Herfstvakantie 2024: in de herfstvakantie rijdt een aantal bussen minder frequent, de tram rijdt normaal. De reistijd van bussen vanaf Utrecht Centraal Station (hierna: CS) richting Centrum is een aantal minuten langer. De rijtijd van Centrum richting CS is normaal;
- November 2024: twee keer twee aansluitende dagen of eenmaal drie aansluitende dagen (data nog niet bekend) een aangepaste dienstregeling, met hetzelfde effect voor de reizigers als in de herfstvakantie;
- December 2024 – zomer 2025: een aantal keer (data nog niet bekend) een aangepaste dienstregeling met minder OV in de stad en langere reistijden. Het gaat hierbij om maximaal 24 dagen van hinder.

Stabielere, voorspelbare hinder voor een periode met een maximale doorlooptijd van 1,5 jaar, waarbij de planning is dat deze na de zomer van 2025 zal ingaan.

Voor deze periode (verwachte start in de zomer van 2025) is ernaar gestreefd om de hinder zoveel mogelijk op vaste dagen te laten plaatsvinden. Dit draagt bij aan de voorspelbaarheid voor de reizigers zodat zij hun reis hierop aan kunnen passen.

Op de maandagen rijden er geen bussen en trams over het Smakkelaarsveld. Dit betekent voor de tramreiziger dat zij voor de trams richting Utrecht Science Park moeten opstappen op CS Centrumzijde. Reizigers voor Nieuwegein en IJsselstein stappen op de tram aan de Jaarbeurszijde.

Bussen rijden op maandagen om via de Daalsetunnel en rijden een afgeschaalde dienstregeling. Dit betekent dat er hetzelfde aantal bussen en chauffeurs wordt ingezet als in de normale situatie. Omdat de omleiding extra rijtijd oplevert voor de bussen, betekent dit dat op een aantal lijnen er minder frequent een bus komt. Er is afgesproken dat dit vooral lijnen zullen zijn die de stad Utrecht zelf bedienen. De dienstregeling voor deze afschaling moet nog gemaakt worden; naar verwachting gaat het om een afschaling van 3% binnen de stad Utrecht op de maandagen.

Figuur 1: Omleidingsroute bussen tijdens maandagen

Er is gekozen voor de maandag om de impact op de reiziger te beperken: maandag gebruiken relatief minder reizigers het OV dan op andere doordeweekse dagen; veel winkels zijn op maandag dicht. Gedurende een periode van 14 weken is het noodzakelijk voor de bouw dat er ook op een tweede dag in de week geen OV over het Smakkelaarsveld kan rijden. Voor deze tweede dag treedt dan dezelfde hinder voor het OV op zoals hierboven beschreven. Op welke dag deze aanvullende stremming optreedt is nog nader te bepalen. Ook hierbij zal ernaar gestreefd worden om de hinder voor de reizigers zoveel mogelijk te beperken.

Overige afspraken voor bouw Smakkelaarsveld

Naast de afspraken over de hinder voor de reizigers zijn ook nog volgende kaders voor de bouw afgesproken:

- Bouwverkeer rijdt via de Daalsetunnel, of via de derde tunnelbuis van de Leidseveertunnel, naar het bouwterrein. Hierdoor is er minimale hinder voor het OV als gevolg van meerrijdend bouwverkeer. De derde (meest zuidelijke) tunnelbuis wordt hiervoor geschikt gemaakt;
- De omleidingen voor bus en tram worden opgevangen in de bestaande dienstregelingen conform vervoerplan 2025 van Qbuzz. Dit betekent: geen extra inzet van bussen en chauffeurs. Hiervoor is gekozen omdat er niet voldoende chauffeurs zijn om extra in te zetten. Dit betekent echter wel dat op een aantal lijnen de frequentie afgeschaald wordt. Afsproken is dat dit vooral lijnen betreft in de stad Utrecht zelf, en minder de lijnen die de regio bedienen. Dit om de bereikbaarheid van de regio zoveel mogelijk in stand te houden;
- Ook in het Vervoerplan van 2026 bij het startjaar van de nieuwe concessie wordt de extra rijtijd als gevolg van de omleidingsroute op maandag met het reguliere aantal DienstRegelingUren ingepast; dit wordt nog uitgewerkt met de nieuwe vervoerder in het Vervoerplanproces 2026;
- Om de doorstroming op de omleidingsroute voor het OV te verbeteren treft de gemeente hiervoor de nodige maatregelen. Gedurende de stremmingsdagen wordt de doorstroming gemonitord;

- De partijen blijven ook in de uitvoering nauw met elkaar samenwerken. Bij dreigende afwijkingen op de gestelde kaders, of onvoldoende doorstroming op de omleidingsroute treden de betrokken partijen tijdig met elkaar in overleg om gezamenlijk tot acceptabele oplossingen te komen.

Deze kaders zijn in een overeenkomst tussen de provincie, de gemeente en de ontwikkelaar vastgelegd. De provincie tekent daarbij ook namens de vervoerder. De overeenkomst is bindend voor de betrokken partijen. Intussen is er in de voorbereiding al gewerkt met deze kaders. In de kaders is ook omschreven hoe omgegaan wordt met afwijkingen. In overleg met alle partijen is benadrukt dat de kaders geen precedentwerking dienen te hebben richting andere projecten. De kaders zijn maatwerk: Smakkelaarspark is vanwege de ligging echt een project van de buitencategorie. Op zo'n grote wijze ingrijpen in de dienstregeling is slechts in zeer uitzonderlijke gevallen mogelijk.

Financiële consequenties:

De omleidingen voor bus en tram worden opgevangen in de bestaande dienstregelingsuren. Dit betekent: geen extra inzet van bussen en chauffeurs. Bijkomende kosten die door de vervoerder worden gemaakt, worden op basis van werkelijke kosten verrekend met de ontwikkelaar. Het gaat hierbij onder andere om het informeren van de reizigers en het ontwikkelen van de afwijkende dienstregelingen en bijbehorende dienstroosters voor materieel en personeel. Op basis van kaders uit de overeenkomst is een budgetplafond opgesteld waarbinnen de vervoerder deze kosten kan verrekenen met de ontwikkelaar. Voor de provincie zijn hier geen financiële consequenties aan verbonden.

Indien van de kaders wordt afgeweken zullen partijen met elkaar in overleg treden om de impact van de afwijking te bepalen en te sturen om de impact zo minimaal mogelijk te laten zijn. Indien er zodanig van de kaders wordt afgeweken dat dit ook impact heeft op het budgetplafond zullen partijen daar ook nadere afspraken over maken. Indien er onverhoopt meer kosten gemaakt worden, wordt gekeken aan wie dit verwijtbaar is. Wanneer dergelijke wijzigingen zich voortdoen, wordt u opnieuw geïnformeerd.

Vervolgprocedure / voortgang:

Wij houden u op de hoogte bij eventuele nieuwe ontwikkelingen. Ook informeren wij u tussendoor wanneer de aanpassing van de dienstregeling concreter wordt (bijvoorbeeld bij het invoeren van het nieuwe Vervoerplan).

De komende maanden worden de werkzaamheden nader uitgewerkt en bekijken we op welke wijze het OV en de reiziger zo min mogelijk hinder ondervinden. Vervoerders informeren de reiziger dan over de exacte gevolgen voor hun reis.

Aannemer Vink houdt de omgeving op de hoogte van de bouwwerkzaamheden die hinder kunnen veroorzaken. Meer informatie over de bouw en de verkoop van Smakkelaarspark is te vinden via de site van de gemeente (www.cu2030.nl/project/smakkelaarsveld).

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen